

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravištvostva sta na mestnem tergu št. 10.

Katere lastnosti naj bi imele osebe, ki se vdeležujejo cerkvene glasbe.

(Dalje.)

c) Od cerkvenega skladatelja se zahteva tudi liturgična izobraženost.

Ta obsega:

- a) bistvo liturgije; kajti liturgiji sami so namenjena dela cerkv. skladatelja; z njo vred morajo biti ena celota, en umotvor. Da so pa to, morajo se ž njo popolnem strinjati, t. j. isti duh jih mora prešiniti in tudi po svojim zunanjem se morajo okleniti liturgije, n. pr. daljše ali krajše trajanje po nji odmeriti. To pa more le tak skladatelj, ki se peča sè sv. liturgijo, kateremu je znano njeno bistvo, njen duh in njeni deli do najmanjše malenkosti, kateri ne vé le vsega, temuè se tudi pogrezne v njene globoèine. Treba toraj temeljite znanosti in razumnosti svetih obredov službe božje; treba, da se vsestransko preiskuje pravi pomen cerkvenega teksta in njegovo rabo. Iz tega se izcimijo prava èutila, ki naj bi spremljala službo božjo; iz tega se potem porodé prave glasbene misli in ideje, katere se zedinijo v resnièno cerkveno skladbo. Cerkv. skladatelj mora tudi:
- β) znati in razuméti liturgièno petje, t. j. gregorijanski koral. Pri koralu se uèi skladatelj, kako cerkev poje, kako svoja èutila v glasih izraža, namreè prava èutila na pravem kraji. „Èe imamo kak glasben prototyp za cerkven tekst, potem ni dvombe, da se ga mora skladatelj deržati, kakor cerkvenega teksta samega. Ta prototyp pa je Cantus gregorianus, katerega je cerkev sama najprimernejši izraz cerkvenega teksta imenovala; prav zato pa mora tudi cerkv. skladatelj k temu studencu se verniti, iz njega èisto in hladno vodo zajemati ter ž njo svoje glasbene cvetke zalivati in namakati; le èe ta duh, kateri v tem studenci živi, skladateljevega duha okrepuje, le, èe se on v ta studenec vtopi, — potem še le se bode cerkveni namen tudi v glasih pokazal. *) Resnièno, skladatelj ne more nièesa pisati, kar bi imelo cerkveni znaèaj, ako se ni vtopil v globoèine svetega gregorijanskega petja in se ga ni nauèil peti, sè srcem in z ustmi.

*) Musica, 1868. Dr. D. Mettenleiter, str. 248.

- 7) Nič čudnega ni, če od cerkv. skladatelja tudi tirjamo, da je liturgičenemu, t. j. latinskemu jeziku, popolnem kos — ne samo, da ne dela napák gledé zlogov, rhythmike in slovnice, t. j. da ne postavlja kratkih zlogov namesto dolgih in narobe, da ne deli in ne terga besed in delov stavka, ki bi imeli skup ostati, da ne postavlja tam popolnega glasbenega konca, kjer pomen teksta še ni doveršen i. t. d.; in take gerde napake, ki hudo motijo, niso redke. Posebno je pa znanje liturgičnega jezika zavoljo tega potrebno, ker, če skladatelj v latinskem tekstu misliti in čitati ne zná, tudi primerne glasbenega izraza ne bode mogel na dan spraviti. Liturgični jezik ima mnogokrat tako določen izraz in hrani tako globok pomen v sebi, da ga noben prevod, in naj bodi še tako dober, nadomestiti ne more.

Le tak skladatelj, kateri ima navedene lastnosti, kateri je že od narave nadarjen, kateri je svoje zmožnosti s temeljito teorijo in prakso dobro izolikal, kateri se je naučil, ločiti cerkveno glasbo od posvetne, in si pridobil cerkvenoglasbeni okus po pridnih študijah gregorijanskega koralá ter starih uzornih mojstrov; kateri ima v resnici keršanskega in cerkvenega duha ter ga goji s pobožnim življenjem; kateri se vtaplja v sv. liturgijo in njene skrivnosti: — tak in le tak skladatelj si bode pridobil ime „cerkvenega skladatelja“, iz njegovega duha in peresa bodo izvirala dela, ki zaslužijo priimek „cerkvenih“ in katera bodo Bogu v čast, v poveličanje sv. cerkvi, v spodbudo vernikom.

Hiša božja pa bodi rešena „umotvorov“ takih skladateljev, ki se ne péhajo za zadostno izoliko v glasbi, ki ne študirajo in ne čislajo liturgičnega petja niti starih *) mojstrov; kateri, zgolj mertvi udje na telesu sv. cerkve, se malo zmenijo za višje nazore, kateri zmiraj in povsod le z vatlom enostranske umetnosti in subjektivnega modrovanja in kričanja merijo — brez ali celó vkljub cerkvenim določbam.

Cerkv. skladateljem bi vedno radi klicali: Pomisli, kaj delaš! Delaš Bogu časti in vernim v spodbudo! Ne misli na lastno slavo! Pomni, da tu ne gre za študije, umetne in bliščeče se skazovanja, ampak za više stvari! „Omnia ad majorem Dei gloriam“ bodi tvoje geslo! Ne govóri: To je koristno, to je potrebno, — sicer bode vse tvoje delo le rokodelstvo in dninarstvo!

Cerkv. skladatelja si ne moremo drugače misliti, kakor da, oddaljen od posvetnega, sè svojim duhom vtopljen v presveto daritev, posluša angeljskih glasov in jih z notami zaznamnjuje; njegovega skladanja ne razumemo drugače, kakor da je resnična, tiha služba božja, da je v molitvi izmišljen in izdelan izraz njegovih najglobokejših serčnih čutil — v podobi glasov.

II. Izveršujoči glasbarji.

Vsaka skladba se dá primerjati podobi, katera je slikana sè simpatetičnimi barvami. Pri navadni gorkoti ne vidi se nič družega, kakor beli papir in nekoliko černih obrisov, iz katerih si le domišljije polni duh nevidno podobo v njenem koloritu posname. Prinesi pa tako podobo na toplo; kmalu se bodo pokazale barve v svoji lepoti in videl bodeš krasno sliko, katera takoj izgine,

*) Kako naj bi jih čislali, ker jim morda celo njih imena znana niso?

če ji toploto odtegneš. Skladba, na note postavljena, je tudi taka podoba, iz katere veščak ono lepoto bere in čuti, katero je skladatelj vanjo skrnil. Toda le dobra izveršitev po spretnih osebah ti pokaže vso krasoto in pravo spoznanje.

Za vsako cerkveno skladbo je treba, da jo glasbeni zbor tudi po cerkvenem načinu izveršuje. Za to ima skrbeti:

1. vodija *) cerkvenega zbora.

Njemu je izročeno vodstvo cerkvenega zbora; njegova dolžnost je, cerkvene skladbe izbirati in svoje osobstvo navajati, da jih tudi tako izveršuje, kakor je svetosti službe božje primerno in kakor liturgija zahteva. Da pa vodija cerkvenega zbora dobro izbrati in to prav izveršiti more, ne zadostuje, da je le izveden, teoretično in praktično izurjen glasbar, marveč se tirja od njega enaka izobraženost in vednost, kakor smo jo zgoraj tirjali od cerkv. skladatelja: cerkveno-glasbeno izobraženost, dober cerkveno-glasbeni okus, popolno znanje in razumnost liturgije, izvedenost v cerkvenem jeziku in cerkvenih določbah, cerkveno mišljenje in življenje. Kakor skladatelju ni mogoče brez tega cerkveno skladbo ustvariti, ravno tako tudi vodija cerkvenega zbora brez te mnogostranske izobraženosti skladeb prav soditi, jih dobro izbirati in dostojno izverševati ne more. Brez nje bode delal le po nekem negotovem čutilu, po svoji glavi, po načelih posvetne umetnosti, in nikakor ne po cerkvenih in cerkveno-glasbenih principih. In vendar ni n. pr. vse eno, ali porabi kako „mašo“ za vsaki praznik, naj že bode velikanoč ali v postu; kajti tu veliko velja značaj praznika. Isto velja o gradualih in ofertorijih. Brez popisane izobraženosti tudi ne more oni, kateri je cerkv. zboru na čelo postavljen, svojih pevcev podučiti; ob kratkem, od voditelja cerkv. zbora moramo tirjati temeljito glasbeno in vsestransko liturgično izoliko, združeno s pobožnim cerkvenim življenjem, da za vredno glasbo pri sv. maši skrbeti zamore. Da mu mora mar biti za vnanjo disciplino in spodobno obnašanje svojega zbora, pač ni potreba, še posebej razlagati.

Morda bode kdo vprašal: Se ima li vodija cerkv. zbora ozirati na poslušajoče ljudstvo? — Ako gré le za goli „okus“, ki je navadno le sladnost, tadaj dobrega cerkvenega, umetniškega okusa ne smé nikakor v nemar puščati, dasi tudi je po drugi strani dobro, da ne prezira glasov kompetentnih množ. Vendar pa se mora ozirati na navadno stopinjo izobraženosti svoje srenje; kar je olikanim razumljivo, to je neomikanim često nerazumljivo, ter nima nobenega načinka na njihovo serce. Zato so n. pr. za ljudstvo na kmetih navadno bolj priproste skladbe ugodnejše od umetnih; neomikani so v umetnih rečeh še otroci — ki morejo le mleko prenašati, terših reči pa prebavljati ne morejo. S tim pa nikakor nočemo reči, da je treba njihovim čutom laskati se z lascivnimi napevi in sè strastnimi harmonijami. Cerkv. glasba naj tudi spodbuja; to je pa le tadaj v stanu, kadar je tudi priprostemu a nepokvarjenemu sercu razumljiva. Vendar naj nikdo iz tega ne sklepa, češ da imajo poslušajoči verniki kako pravico, določevati o cerkveni glasbi; to pravico ima sveta cerkev edina.

(Dalje prih.)

*) Pri nas sta vodija cerkv. zbora in orgljavec navadno ena in ista oseba.

Pesmaričica po številkah za nežno mladino.*)

Št. 22.

(Dalje.)

|| 1 2 3 4 | 5 6 7 $\dot{1}$ | $\dot{1}$ 7 6 5 | 4 3 2 1 |
c d e f g a h c c h a g f e d c
do re mi fa sol la si do do si la sol fa mi re do
Z Bo-gom za - čni vsa - ko de - lo, pa bo do-ber tek i-me-lo;

| 1 3 5 5 | 6 7 $\dot{1}$ 0 | $\dot{1}$ 5 3 3 | 4 2 1 0 ||
c e g g a h c c g e e f d c.
do mi sol sol la si do do sol mi mi fa re do.
z Bo-gom de - lo do-kon-čaj, i - maš tu vže slad-ki raj.

1 2 3 4

(Odslej naj se ponavljajo vse prejšnje vaje tudi sè zlogi do re mi fa
 5 6 7
 sol la si.)

Št. 23.

|| $\overline{5\ 5}$ $\dot{1}$ 5 | $\overline{3\ 4}$ 5 1 | $\overline{3\ 4}$ $\overline{6\ 5}$ $\overline{4\ 3}$ | 3 2 0 |
 1. Mla-do ja-gnje, le-po be-lo, gre za ma-ter-jo ve-se-lo;
 2. Ma-ti pra-vi: „Ne, ne ska-kaj, tam po bre-gu se ne ta-kaj;
 3. Ja-gnje ma-ter - je ne slu-ša, raj-še sa-mo si po-sku-ša,
 4. Ja-gnje no-ži - co zlo-mi-lo, gla-sno kli-ca-lo in vpi-lo:

| $\overline{2\ 3}$ 4 5 | $\overline{6\ 7}$ $\dot{1}$ 0 | $\overline{7\ 6}$ 5 4 | $\overline{3\ 2}$ 1 0 ||
 1. ska - če, s parkelj-ci dro-bni in po tra-ti se vr-ti.
 2. lah - ko kam se za - le - tiš, šib - ko no - gi - co zdro-biš.^a
 3. se pre - ku - cne v ja-mi-co in si zlo-mi no - gi - co.
 4. „Oj o - tro-ci, vbo-gaj-te svo-je skr-bne ma-te - re!“

Št. 24.

|| 5 | 5 . 5 | 6 . 5 | $\dot{1}$ . . | 5 0 6 | 5 0 6 | 5 0 6 | 5 0 0 |
 1. Ob zo - ri zvon-ček po - je:
 2. Ob o - smih v cerkev va - bi:
 3. Zvo-ni „Ma - ri - jo zdra - vo“:
 4. Pre - gla-sno po - je ča - si:
 5. Le ka - dar mr-tvim klen - ka: } bim bom bim bom bim bom,

*) Mladina se ne sme preobkladati z raznimi pojmi, zatorej smo še le zdaj vpeljali Gvidonove zloge, ko je oko mladega pevca uže navajeno na številke in na naša navadna imena not, kar mu pride v prid pri poznejšem petji po notah. Pesmaričica namreč nima namen, da bi številke sploh nadomestovale pevcu note, ker vemo, da skoki iz ene oktave v drugo (n. pr. $\overline{7\ 2}$ | $\overline{6\ 2}$ | $\overline{5\ 2}$) se težje zapazijo nego po notah, tudi ritmus postane sem in tam še bolj kompliciran (n. pr. | $\overline{3\ .2\ 1}$ $\overline{7\ 1}$ $\overline{7\ 6}$ $\overline{3\ 2\ 1}$ $\overline{7}$ | $\overline{6}$).

Hočemo torej podajati samo pripravne vaje, na podlagi katerih bi poduk v petji po notah hitreje ter uspešneje napredoval.

0	0	5	6	5	4	3	3..	2	0	6	5	4	3	2	5..	0	5				
1.	mo	-	li	-	tve	mo	-	lim	svo	-	je,	na	de	-	lo	hi	-	tel	bom	—,	mo
2.	o	po	-	dne	pa	ne	za	-	bi	va	-	bi	-	ti	me	na	dom	—,	o		
3.	zdaj	trud	in	de	-	lo	mi	-	ne,	spo	-	čil	se	jaz	tud'	bom	—,	zdaj			
4.	ve	-	se	-	lje	se	nam	gla	-	si,	tud'	jaz	ve	-	sel	naj	bom	—,	ve		
5.	ta	-	krat	je	pe	-	sem	gren	-	ka,	pa	kli	-	če	v	ve	-	čni	dom	—,	ta

6	5	4	3	3..	2	0	6	5	5	6	7	1..	0
---	---	---	---	-----	---	---	---	---	---	---	---	-----	---

1. li - tve mo - lim svo - je, na de - lo hi - tel bom —.
2. poldne pa ne za - bi va - bi - ti me na dom —.
3. trud in de - lo mi - ne, spo - čil se jaz tud' bom —.
4. se - lje se nam gla - si, tud' jaz ve - sel naj bom —.
5. krat je pe - sem gren - ka, pa kli - če v ve - čni dom —.

(Po misli besed naj se poje n. pr. 5. kitica bolj tiho in počasi, konec „pa kliče v večni dom“ zopet glasneje in hitreje.)

Razširjenje obsega tonov navzdol in navzgor.

Dobro pazite pri prehodu iz ene oktave v drugo posebno na postop poltona $7 \dot{1}$ ali $7 \dot{1}$ (**h c**) navzgor in na postop poltona $\dot{1} 7$ ali $\dot{1} 7$ (**c h**) navzdol.

Spodnji toni.

(Po potrebi naj se pojó vaje sè spodnjimi toni nekoliko više!)

Št. 25.

1	2	1	7	1	0	1	2	3	2	1	7	1	0	1	2	3	4	3	2	1	7	1	0
c	d	c	h	c	c	d	e	d	c	h	c	c	d	e	f	e	d	c	h	c			
do	re	do	si	do	do	re	mi	re	do	si	do	do	re	mi	fa	mi	re	do	si	do			
la	la	la	la	la	la	la	la	la	la	la	la	la	la	la	la	la	la	la	la				

Št. 26.

3	3	4	3	2	1	1	7	0	2	3	4	6	5	2	4	3	0								
1.	Sve	-	tlo	-	soln	-	ce	se	je	skri	-	lo,	vse	na	sve	-	tu	po	-	tih	-	ni	-	lo;	
2.	Sve	-	tle	zve	-	zde	pa	go	-	ri	-	jo,	tam	na	ne	-	bu	se	bli	-	šči	-	jo,		
3.	Pti	-	či	-	ce	in	vsa	ži	-	vi	-	na,	go	-	spo	-	dar	-	ji	in	dru	-	ži	-	na,
4.	Mo	-	ja	glav	'	ca	je	za	-	spa	-	na,	mo	-	ja	po	-	stelj	'	ca	po	-	stla	-	na.
5.	O	-	če!	vi	mi	križ	sto	-	ri	-	te,	ma	-	ti	vi	me	po	-	kro	-	pi	-	te,		
6.	Ju	-	tri	ho	-	čem	zgo	-	daj	vsta	-	ti,	ne	-	čem	zar	-	je	za	-	le	-	ža	-	ti,
5	5	3	1	4	5	6	0	4	4	3	2	1	7	1	0										
1.	vse	o	-	de	-	va	ti	-	ho	noč,	da	za	-	spa	-	ti	nam	je	moč.						
2.	ka	-	kor	bi	nas	an	-	gelj	-	ci	do	-	li	z	ra	-	ja	gle	-	da	-	li.			
3.	vse	po	-	čit	-	ka	želj	-	no	je,	ti	-	ha	noč	za	-	zib	-	lje	vse.					
4.	Lju	-	bi	an	-	gelj	va	-	ruh	maj,	me	-	ne	va	-	ruj	ti	no	-	coj.					
5.	da	prav	le	-	hko,	sla	-	dko	spim,	bla	-	go	-	slov	da	vaš	do	-	bim.						
6.	Bog	mi	svo	-	jo	daj	po	-	moč;	o	-	če,	ma	-	ti,	le	-	hko	noč!						

Št. 27.

1 7 6 7 1 0	1 2 1 7 6 7 1 0	1 2 3 2 1 7 6 7 1 0
<i>c h a h c</i>	<i>c d c h a h c</i>	<i>c d e d c h a h c</i>
<i>do si la si do</i>	<i>dore do si la si do</i>	<i>dore mire do si la si do</i>
<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>

Št. 28.

1 1 3 4 5 3 1 4 5 6 5 0 5 6 5 4 5 4 3	
1. <i>Ve-se-lo, ve-se-lo</i>	<i>kar v šo-lo hi-tim,</i>
2. <i>Se bra-ti, pi-sa-ti</i>	<i>na-va-dim le-po,</i>
3. <i>U-či-te-lji, star-ši</i>	<i>me lju-bi-jo tud',</i>
4. <i>In Bog lju-bez-nji-vo</i>	<i>po-moč mi da-je,</i>
	<i>ker v šo-li ve-li-ko se</i>
	<i>in dru-gih na-u-kov, ki</i>
	<i>ker s pridnostjo vračam o-</i>
	<i>da zmi-rom po sre-či se</i>
4 3 2 5 0 5 6 5 4 3 2 1 7 6 7 1 0	
1. <i>lep'-ga u-čim,</i>	<i>ker v šo-li ve-li-ko se lep'-ga u-čim.</i>
2. <i>tre-ba jih bo,</i>	<i>in dru-gih na-u-kov, ki tre-ba jih bo.</i>
3. <i>bil-ni jim trud,</i>	<i>ker s prid-no-stjo vra-čam o-bil-ni jim trud.</i>
4. <i>ste-ka mi vse,</i>	<i>da zmi-rom po sre-či se ste-ka mi vse.</i>

Št. 29.

1 7 6 5 1 0	1 2 1 7 6 5 1 0	1 3 2 1 7 5 6 7 1 0
<i>c h a g c</i>	<i>c d c h a g c</i>	<i>c e d c h g a h c</i>
<i>do si la sol do</i>	<i>do re do si la sol do</i>	<i>do mi re do si sol la si do</i>
<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>

(Dalje prih.)

D o p i s i.

— **Novomesto**, 15. nov. — Dobil sem pred kratkim za moje pevsko šolo nov harmonij. Oberrnil sem se do g. prof. Böhma na Dunaj, naj mi on pomaga z nasvetom, kje bi se pošten harmonij kupiti zamogel. V svoji preprijaznosti mi je priporočil M. Kaufmanna na Dunaji, in je šel celó sam tje izbrat pripraven inštrument. Seréna mu hvala! Ima pa harmonij samo eno versto glasov, kakor navadno tako zvani „Schulharmonium“. Oblika je prav lična. Omara politirana, iz orehovega lesa. Manual je čeden in mehanika prav solidna. Glasi prav hitro zgovarjajo. Intonacija je v sredi najmočnejša; zgoraj v soprano je prav eleganten ton. Do peres je lahko priti, če se mehanika k sebi dvigne, in sapnica je tudi pri roki; človek si lahko pomaga, če bi kaj zopervalo. Cena je nizka: 85 gld. na Dunaji. Plačuje se lahko v obrokih. Ker je tedaj delo v vsem prav solidno in kupni pogoji primerni, zamorem jaz firmo Kaufmann le toplo priporočati. Vsak si ne more ameríkanski harmonij vmisli, ker najceneji stane 150 gld. Ta denar pa, in še v obrokih, se že stolče, če kdo hoče imeti lep harmonij za pevsko šolo ali za domačo vajo.

P. Hugolin Sattner.

— **Novomesto**, 19. nov. — „Glasbenik“ je jel sè številko 10. prinašati izvrstne pevske vaje po številkah za male pevce. Jaz sem jih v ljudski šoli takoj porabil in očitno moram reči, da to je metodično, otroku primerno; na tak način se dá gotovo kaj doseči. V številki 11. se nam obljubuje, da hoče g. Milic te vaje izdati v posebni knjižici, na-

menjeni šolarjem, da se njim in učitelju prihrani zamudno pisarenje. Jaz ta sklep prav veselega srca pozdravljam. Želé se nasveti gledé te izdaje. Kar mene zadeva, želim, da bi se vaje še nekoliko pomnožile, če tudi velja potem iztis 20 kr. mesto 15. Ali pa naj se naredita dva oddelka, krajši in širji. Nadalje naj se nikar ne zamudi, dobiti za porabo teh pevskih zvezkov v ljudski šoli ministerskega dovoljenja, katero se bo prav lahko zadobilo. Besede pesnim naj se jemljó iz šolskih knjig, kolikor se primernih v njih nahaja. Prav je, da pridejo v zbirko tudi nekatere cerkvene pesni. Brez teh bi bila zbirka, malim šolarjem namenjena, gotovo enostranska. Število naročil je težko določiti. Ako bo zbirka res to, kar zdaj kaže, in jo smemo oficijelno rabiti v šoli, potem naj se gospod Milic nikar ne boji, da bi je ne spečal. Vsako leto jo bomo naročili za nove šolarje. Akoravno nisem fanatičen številkar, vendar iz prepričanja rečem, da s pomočjo števil se zamore tudi v ljudski šoli, v vsaki enorazrednici, dospeti do razumnega petja po gotovih znamenjih — številkah.

Gospod Foerster je menda avktor imenovanej zbirki. Naj ima zavest, da bo s to izdajo več storil za napredek petja sploh, kakor z marsikaterim drugim umetnim proizvodom.

P. Hugolin Sattner.

— **Šebrelje**, 22. nov. — Ako je potreba in Vam drago, naj Vam služi sledeča kratka novica:

Tu v Šebreljah smo danes praznovali praznik sv. Cecilije sè slovesno sv. mašo, pri kateri je 20 zbranih pevcev jagerskih in šebreljskih pelo čvetero-glasno mašo Schweitzer-ja, op. 26 a. — Moj dolg do Vas raste vedno bolj, ker tako dolgo molčim. Sicer bi Vam ne vedel nič slabega*) iz naše škofije poročati. — Letošnjo jesen sem bil pri duhovnih vajah v Gorici in sem našel v merodajnih krogih, zlasti pri gg. profesorjih v bogoslovji, veliko vnemo za zboljšanje cerkvenega petja.

Kakor so „Novice“ oni čas poročale, smo takrat (pri duh. vajah) peli združeni z nekimi italijanskimi duhovniki Tresch-ove litanije in nek Witt-ov „Tantum-ergo“. Vsem je to petje zeló dopadlo. Lahki so hoteli one litanije koj seboj vzeti. — In nekemu duhovniku v Furlaniji sem moral poslati celo skladovnico cecilijanskih muzikalij, da bodo tudi tam poskusili sè cecilijanskim petjem.

Tudi pri nas v hribih napredujemo. Šent-Viška gora je uže naša; osem prav dobrih pevskih moči si je tamošnji gospod župnik pridobil. Le v dveh duhovnijah še spijo, sicer je pa ves cerkljanski okraj cecilijanstvu pridobljen.

Mislim, v zadnjem „Cerkv. glasbeniku“ izraženim, gledé izdaje cerkvene pesmarice, priterdim popolnoma. V tako važnej reči je treba previdno postopati in nič se ne pre nagliti. Konečno si vsojam pohvaliti „Cerkv. glasbenika“. Že precejšno zbirko cecilijanskih muzikalij smo si napravili, a najbolj nam še vgajajo priloge „Cerkv. glasbenika“.

A. Harmel ?

Naše priloge.

Po načinu „graduale“ v današnji prilogi se more peti katerikoli „graduale“ cerkvenega leta; treba je le besede dotičnega praznika ali nedelje podložiti.

Foerster

Razne reči.

— V praznik varhinje cerkvene glasbe, sv. Cecilije, t. j. 22. nov., bila je ob 7. uri zjutraj v cerkvi č. o. frančiškanov slovesna sv. maša. Dečki domačega kora in učenci orgljarske šole so kaj lepo péli pod vodstvom č. g. P. Angelika Hribarja sledeče: „Introitus“ in „Communio“, koralno; A. Foerster-jevo mašo „in hon. s. Caeciliae“; „Graduale“ od I. Mohl-a in „Offertorium“ od Mitterer-ja.

Bi li ne bilo mogoče tudi drugod kaj takega napraviti? —

*) Gotovo rajši slišimo kaj dobrega, nego slabo. (Vr.)

† Danes imamo zopet zabilježiti zgubo dveh najodličnejših mož naše domovine, ki sta bila tudi uda Cecilijanskega društva in prijatelja našemu listu. V Novomestu so namreč umerli 4. nov. visokočastiti gospod **Simon vitez Vilfan**, v Ljubljani pa 29. nov. „oče slovenskega národa“, gospod dr. **Janez Bleiweis vitez Tersteniški**. Naj v miru počivata preblaga ranjka!

— Na vprašanje: „Kedaj se poje *Ite missa est, Benedicamus Domino* in *Deo gratias* pri slovesni maši in oziroma pri večernicah po melodiji *de beata Maria*“ — naj bode sledeči odgovor: 1. vse praznike, ob katerih je „prefacija *de beata Maria*“ zapovedana; torej ob vsih večjih in manjših Marijinih praznikih in med njih osmino (razen v nedeljo po čistem Spočetji), tudi pri votivnih slovesnih mašah *de beata Maria*; 2. vse praznike, ob katerih je prefacija „*de Nativitate Domini*“ predpisana, n. pr. skozi vso božično osmino, v praznik Imena Jezusovega, Spremenjenja Kristusovega, presv. Rešnjega Telesa in med njegovo osmino. — Vsak organist bi moral razumeti cerkveno pratiko in se pri odgovarjanji tudi ravnati po njej. Še bolj pa je treba, da mašnik „*Ite missa est*“ in „*Benedicamus Domino*“ ne poje vedno le po praznični melodiji, ampak, da se ozira na raznoterost praznikov; potem se bodo tudi pevci kmalu naučili prav odgovarjati.

Vabilo na naročbo.

Z današnjim listom doverši „Cerkveni glasbenik“ svoje četrto leto. Svesti smo si, da smo se trudili in storili, kolikor je bilo mogoče v današnjim položaji. Nočemo reči, da je vse doveršeno; marveč dobro vemo, da bi bilo še marsičesa treba. Treba pa v prvi versti podpore duševne in gmotne, dopisnikov in naročnikov. Prosimo toraj obojega, in upamo, da ne bodemo na cedilu ostali. Delajmo vsi skupej; duhovniki, orgljavci, pevci, pa tudi taki, ki ne sodelujejo pri cerkveni glasbi, sploh kdor more, da pridemo čedalje bliže svojemu cilju — do zboljšanega cerkvenega petja. To smo dolžni Bogu, sv. Cerkvi in samim sebi.

„Cerkveni glasbenik“ z muzikalno prilogo vred bode kot doslej veljal po 2 gld. na leto, za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gld. 50 kr. — Dopisi in naročnina naj se pošiljajo vredništvu, mestni trg šte. 10.

Dopisnica vredništva prilog: Gosp. J. B. v J. Obžalujemo, da je vse, kar ste poslali, polno necerkvenega duha; svetujemo Vam, da dobre vzore posnemate, ne pa starih neslanih šablón. Tudi ni vse jedno, ako pišete še es, ges, des i. t. d., namesto dis, fis, cis, negledé na druge pomote. — G. M. R. na S. na Kor. Prepozno; prihodnjit.

Popravek. — Nemilo pomoto, ki se pa lahko popravi da, nam je v zadnji prilogi naredil stavec, akoravno je bil ta znani tekst že tolikrat na versti. Čč. bralci naj si blagovolijo v „*Tantum ergo*“ (št. 25.) besede pravilno podstaviti; ali, ker se prvi del ponavlja, naj se prvih 8 taktov poje dvakrat za „*Tantum ergo*“, drugih 8 taktov pa dvakrat za „*Genitori*“.

Pridana je listu 12. šte. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik muzik. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.